

Onderwerp: Regionale inspiratiedag Anders vieren; workshop Schriftlezing Anders
Datum: zaterdag 1 november 2014
Van: Els Deenen, gemeenteadviseur

Programma

- 5' rondje kennismaken:
 naam, plaats + hoe lang je al lector bent
- 5' Schriftlezing ánders: spelen met het perspectief
 Korte inleiding: Wat is perspectief? Wat doet het met een toehoorder,
 en met jezelf als verteller? Welke mogelijkheden geeft het?
 Nadruk bij het verkennen van deze mogelijkheden ligt op het "beleven" van de tekst,
 zowel door de lector als door de toehoorders.
- 15' In kleine groepjes werken we verschillende opdrachten uit
- Een brief aan de gemeente te Rome (Assen?) vanachter de schrijftafel van Paulus
 - Het verhaal van de opstanding vanuit de twee Maria's
 - Vanuit het volk een psalm "uit de diepte"
 - De ontmoeting van Mozes met de Eeuwige, met een eigentijds gedicht uit vrouwenperspectief ernaast
 - Zacharia 8:1-13 en Matth. 13:31-32, een profetie en een gelijkenis, OT en NT naast elkaar (wordt gebruikt in de slotviering)
- 30' (enkele) presentaties
- nagesprek: wat hebben we aan de verschillende presentaties beleefd?
 Wat deed het kiezen voor/benadrukken van een bepaald perspectief met jou als
 lector? Hoe werkte het voor de toeschouwers? Waar zien we mogelijkheden voor de
 toekomst?

Wat is perspectief?

Perspectief (point of view): het gezichtspunt van waaruit het verhaal wordt verteld. Wie is er aan het woord? Door welke bril laat de verteller het verhaal tot je komen? Door wiens ogen kijk je? Met het perspectief manipuleert de schrijver de manier waarop de informatie bij de lezer/hoorder komt.

- In de ik-vorm: de psalmen, de brieven van Paulus
- Personaal: vanuit een of meer van de verhaalfiguren, in de hij-of zij-vorm. Bijvoorbeeld in Gen. 37: 18-20, het complot van de broers tegen Jozef: "Toen Ruben dit hoorde, wilde hij hem uit hun hand redden...".
- Vanuit een (alwetende) verteller, die overzicht heeft over het hele verhaal: Gen. 22, het verhaal van Abraham, die de opdracht krijgt zijn zoon te offeren. Nog voor dat God deze opdracht aan Abraham geeft, verklapt de verteller de lezer de ware aard van de opdracht: "Na deze dingen gebeurde het dat God Abraham op de proef stelde".

Het gekozen perspectief heeft gevolgen voor de manier waarop de lezer/hoorder het verhaal beleeft. Dat kun je als lector dan ook benutten.

Tijdens de workshop proberen we verschillende vormen van spelen met het perspectief uit:

- In het ik-perspectief halen we de schrijver naar voren gehaald (brief van Paulus) of juist de ontvanger (de gemeente)
- Een personaal verteld verhaal vertellen we in de ik-vorm: (de ontmoeting van Maria met de opgestane Jezus)
- Het letterlijk innemen van het perspectief door een plaats vanuit het volk in te nemen: psalm vanuit de gemeente laten klinken, dus niet vanaf de lezenaar
- Het perspectief van de oorspronkelijke tekst confronteren met een eigentijds perspectief (de ontmoeting van Mozes met de Eeuwige bij de braamstruik)
- De dialoogvorm in letterlijk in de mond van de personage leggen (profetie Zacharia, gelijkenis Mattheüs)

Enkele opmerkingen bij spelen met het perspectief

- De beleving van de viering kan intenser worden door te spelen met het perspectief van de schriftlezingen. Het moet functioneel zijn, dus: altijd in overleg met/op verzoek van de predikant. Het moet dienstbaar zijn aan de dienst, zoals een lector aan de tekst. Gericht inzetten, vooral niet elke week!
- In een ik-perspectief komt het verhaal dichterbij: je gaat van toeschouwer naar deelnemer (identificatie)
- Als je een "ik-perspectief" kiest, bedenken of dat bij een mannelijke of vrouwelijke lector past, en ruil zo nodig
- Bij het uitspelen van de dialoog oppassen dat het geen amateurtoneelstukje wordt
- Hoe en wanneer leg je aan de gemeente uit wat je doet? Aan de ene kant : de verrassing zijn werk laten doen: mensen horen alerter toe als er iets bijzonders gebeurt. Aan de andere kant: mensen niet willen shockeren, zodat de lezing aan ze voorbijgaat. Dat vraagt om inbedding/uitleg: soms vooraf, soms achteraf (in de preek).
- Aandachtspunt bij een lezing vanaf een ander punt dan de tafel: gemeenteleden die slechthorend zijn en ook op het visuele zijn aangewezen
- Altijd: uitproberen en oefenen van te voren: hoe komt het over?

Bijbelteksten in verschillende vertalingen kun je eenvoudig downloaden van de website:

www.debijbel.nl